

§ 11

Svar på remiss av slutbetänkandet Barn och ungas rätt vid tvångsvård. Förslag till ny LVU (SOU 2015:71)

Remiss från kommunstyrelsen, departementspromemoria 110-1202/2015

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Ärendet

I betänkandet ”Barns och ungas rätt till tvångsvård...” föreslås en rad förändringar i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Förändringarna syftar till att stärka barnrättsperspektivet i tvångsvården för barn och unga samt även i andra delar av den sociala barn- och ungdomsvården. Förvaltningen anser att utredningens förslag i stort är bra och kan bidra till en förstärkning av barnperspektivet och rättssäkerheten för barn och unga samt leda till en viss kvalitetsutveckling inom den sociala barn och ungdomsvården.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 10 september 2015.

Dnr 1.5.1.-419-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Benjamin Dousa M.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

Vi välkomnar i grunden förslaget till ny LVU. Det är mycket välkommet att barnperspektivet nu stärks och att en del av de brister som funnits med den gamla lagen kan rättas till. Precis som förvaltningen skriver är barns möjlighet att göra sin röst hörd viktig, inte bara för att låta barnen kunna påverka de beslut som rör dem, utan även för att ge ett allsidigt underlag till utredningen.

Vi välkomnar att utredningen föreslår en ökad skyldighet för kommunerna att erbjuda stöd till föräldrar att skapa en god miljö i hemmet. Vi välkomnar också att kravet på övervägande var sjätte månad ersätts med en rapporteringsskyldighet. Den gällande ordningen bidrar till att skapa oro och osäkerhet hos barnen.

Vi ser även positivt på att kravet på vårdnadshavarens samtycke vid fortsättning av vård vid frivilliga placeringar mjukas upp för äldre barn. Det måste vara barnets bästa som står i centrum.

Brister i föräldraskapet drabbar även barnens hälsa. Bland annat därför anser vi att utredningen borde ha skärpt skrivningarna om läkarundersökningar och gjort dem mer eller mindre obligatoriska. Att 40 procent av barn som omhändertas enligt LVU inte genomgår läkarundersökning är en för hög siffra i ljuset av att en tredjedel av barnen som undersöks visar sig ha behov av uppföljning inom hälso- och sjukvården. Det finns också, som utredningen skriver, ett stort behov av att bättre följa upp hälsoutvecklingen hos barn även efter omhändertagandet.

Barn som omhändertas enligt LVU kan placeras i det egna hemmet. Detta är en relativt sällsynt men dock förekommande form av placering. Vi ser gärna att möjligheterna att använda den placeringen blir färre och att placering i det egna hemmet inte förekommer när det rör sig om barn och unga som befinner sig i eller är på väg in i kriminella eller på andra sätt antisociala miljöer.

Med tanke på den allvarliga kritik Barnombudsmannen har riktat mot användningen av avskiljningar vid särskilda ungdomshem är det bra att utredningen har sett över och föreslagit en skärpning av reglerna. Det är bra att tidsgränsen för avskiljning begränsas. Vi ifrågasätter dock om skillnaden mellan avskiljning med stängd eller öppen dörr är relevant och tillräcklig för att tillgodose den kritik som har riktats mot förfarandet.

En lyckad skolgång är den viktigaste skyddsfaktorn för att förhindra utanförskap hos unga. Därför välkomnar vi utredningens förslag att i både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen införa likalydande bestämmelser om samarbete inför, under och efter en placering.

Barn som är placerade har ofta särskilda behov relaterade till sin inlärning. Det finns intressanta forskningsansatser på området. Sedan några år pågår i Stockholm och ett antal andra svenska städer projektet SkolFam. När resultatet av den pågående utvärderingen på riksnivå är klar bör regeringen titta på om detta är något som kan användas för att stärka stödet till placerade barn i sin skolgång. I mellantiden kan och bör Stockholms stad gå vidare med att implementera lärdomarna i ordinarie verksamhet.

Det finns i Stockholm och Sverige ett antal barn som missar stora delar eller hela sin skolpliktiga skolgång därför att föräldrarna håller dem borta från undervisningen utan att sociala myndigheter kan agera, något som har potentiellt mycket svåra och destruktiva effekter för barnens möjligheter till ett självständigt liv. Vi anser att Socialtjänstlagen behöver förtydligas med att långvarigt och medvetet brytande av skolplikten kan vara grund för ingripande.